

SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Zapis stenograficzny
(111)

74. posiedzenie
Komisji Spraw Unii Europejskiej
w dniu 23 września 2009 r.

VII kadencja

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie „Informacji dla Sejmu i Senatu o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w pracach Unii Europejskiej w okresie styczeń – czerwiec 2009 roku (podczas Prezydencji czeskiej)” (druk senacki nr 636).
2. Wniosek dotyczący decyzji Rady UE w sprawie zawarcia przez Wspólnotę Europejską Konwencji o międzynarodowym dochodzeniu alimentów na rzecz dzieci i innych członków rodziny – wraz z projektem stanowiska rządu w tej sprawie – sygnatura Komisji Europejskiej COM (2009) 373.
3. Wnioski nierozpatrywane – propozycje – sygnatury Komisji Europejskiej: COM (2009) 463, COM (2009) 450, COM (2009) 437, COM (2009) 431, COM (2009) 429, COM (2009) 423, COM (2009) 418, COM (2009) 410, COM (2009) 406, COM (2009) 395, COM (2009) 348.

(Początek posiedzenia o godzinie 8 minut 33)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Edmund Wittbrodt)

Przewodniczący Edmund Wittbrodt:

Proszę państwa, otwieram posiedzenie Komisji Spraw Unii Europejskiej.
Witam wszystkich obecnych.

Zapytam od razu o stosunek do proponowanego porządku obrad. Mamy właściwie dwa punkty. Pierwszy to informacja dla Sejmu i Senatu o udziale RP w pracach Unii w okresie prezydencji czeskiej, a drugi dotyczy spraw związanych z konwencją o międzynarodowym dochodzeniu alimentów na rzecz dzieci i innych członków rodziny. To jest taka sprawa na czasie, bo można nawet prawo jazdy stracić... Albo nie, już nie.

Proszę państwa, czy są uwagi do porządku posiedzenia? Nie ma.

Wobec tego go przyjmujemy.

Szczególnie serdecznie chciałbym przywitać naszych gości. Jeszcze nie ma listy gości, ale witam przede wszystkim panów ministrów Macieja Szpunara i Igora Działuka oraz wszystkie osoby, które panom towarzyszą. Witam także naszego dawnego koleżę, który w poprzedniej kadencji pracował z nami w komisji, dzisiaj eurodeputowanego, Jacka Włosowicza. Bardzo nam miło. Witamy.

Proszę państwa, od razu przechodzimy do punktu pierwszego. Jest to informacja dla Sejmu i Senatu.

Myślę, że my tutaj... Prosiłbym pana ministra o stosunkowo krótkie przedstawienie problematyki, bo my już na ten temat dyskutowaliśmy przy okazji mówienia o prezydencji czeskiej i obecnej prezydencji szwedzkiej. Prosiłbym więc o krótkie przedstawienie tego obszernego i bardzo szczegółowego dokumentu, który otrzymaliśmy.

Bardzo proszę.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości
Igor Działuk:**

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Wysoka Komisjo!

Przedmiotem dzisiejszych obrad jest...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

O prezydencji...

(Wesołość na sali)

(Przewodniczący Edmund Wittbrodt: Tak, w tej chwili mówimy o prezydencji.)

(Podsekretarz Stanu w Urzędzie Komitetu Integracji Europejskiej Maciej Szpunar: Jeżeli o prezydencji, to przecież możesz opowiedzieć...)

Tak, ale...

**Podsekretarz Stanu w Urzędzie Komitetu Integracji Europejskiej
Maciej Szpunar:**

Dziękuję uprzejmie, Panie Przewodniczący.

Wysoka Komisjo!

Ja rzeczywiście w kilku zdaniach przedstawię najważniejsze elementy tego dokumentu, który został państwu przekazany. Dokument liczy ponad sto pięćdziesiąt stron, tak że nie jestem w stanie wskazać na wszystkie jego ważne aspekty.

Prezydencja czeska rzeczywiście była dla nas o tyle interesująca, że była to druga prezydencja nowego państwa członkowskiego. Prezydencja dość trudna, bo wszelkie plany i oczekiwania prezydencji czeskiej zeszły na drugi plan z uwagi na konieczność reagowania na bieżącą sytuację polityczną. Wiemy, że zaraz na początku czeskiej prezydencji pojawiły się kryzys gazowy i napięta sytuacja w Strefie Gazy. Dodatkowo trzeba było walczyć ze skutkami kryzysu ekonomicznego. Na domiar złego w marcu, czyli mniej więcej w połowie prezydencji, doszło do przegłosowania wotum nieufności wobec czeskiego premiera, Mirka Topolánka.

Spośród tych kwestii... To, co czeska prezydencja założyła jako swoje priorytety, czyli kwestie ekonomiczne, polityka energetyczna czy Partnerstwo Wschodnie, rzeczywiście zeszło na dalszy plan, bo potrzebą chwili były kwestie związane z reakcją na bieżące wydarzenia polityczne.

Gdy chodzi o kwestie ekonomiczne i finansowe to myślę, że bez wątplenia sukcesem prezydencji czeskiej jest przyjęcie recovery plan, który ma wesprzeć na kwotę 5 miliardów euro projekty w dziedzinie energetyki, szerokopasmowego internetu, a także działań związanych ze wspólną polityką rolną. W trakcie prezydencji czeskiej, 1 marca 2009 r., miał miejsce nieformalny szczyt Rady Europejskiej, podczas którego uzgodniono, że przeciwdziałanie skutkom kryzysu ekonomicznego nie może prowadzić do protekcjonizmu i do zachwiania podstawowych zasad rynku wewnętrznego. Prezydencja czeska podjęła także skuteczne działania mające na celu przygotowanie spójnego i wspólnego stanowiska ministrów finansów i prezesów banków centralnych na szczyt G20 w Londynie. Zgodnie ze stanowiskiem zajmowanym także przez Polskę ustalono, że niezbędne jest wzmocnienie regulacji nadzorczych nad globalnym systemem finansowym, jak również wsparcie i wzmocnienie roli zasobów Międzynarodowego Funduszu Walutowego.

W trakcie prezydencji czeskiej został także opublikowany raport grupy de Larosiére'a, dotyczący reformy systemu europejskiego nadzoru finansowego.

Gdy chodzi o politykę energetyczną, to rząd z zadowoleniem przyjmuje wyniki prac prezydencji czeskiej w zakresie wzmocnienia trzeciego filaru europejskiej polityki energetycznej, to znaczy bezpieczeństwa dostaw energii i tras jej przesyłu do Unii Europejskiej. Dzięki między innymi wysiłkom prezydencji czeskiej Rada Europejska na marcowym posiedzeniu kierunkowo zatwierdziła propozycje Komisji Europejskiej, które zostały zawarte w drugim strategicznym przeglądzie energetycznym. Należy wyrazić szczególne zadowolenie ze zobowiązania Komisji Europejskiej do przedstawienia projektu rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa dostaw gazu. Celem tego nowego aktu będzie

wzmocnienie wspólnotowych mechanizmów solidarnej reakcji państw członkowskich na wypadek kryzysu dostaw gazu, co jest niezwykle istotne z polskiego punktu widzenia.

Trzecia sprawa, na którą chciałem zwrócić uwagę, to jest Partnerstwo Wschodnie. Myślę, że implementacja czy powiedzmy początki implementacji inicjatywy Partnerstwa Wschodniego, które miały miejsce w trakcie prezydencji czeskiej, są niewątpliwie sukcesem. Za sukces należy także uznać pierwszy szczyt Partnerstwa Wschodniego, który odbył się 7 maja w Pradze. Wzięli w nim udział przedstawiciele dwudziestu siedmiu państw członkowskich oraz tych sześciu państw partnerskich. Podczas szczytu majowego zobowiązano Komisję Europejską, prezydenturę czeską oraz następną prezydenturę do podjęcia działań implementujących Partnerstwo Wschodnie w aspekcie współpracy wielostronnej. Powołano cztery platformy tematyczne: pierwsza do spraw demokracji, dobrego zarządzania i stabilizacji, druga do spraw integracji gospodarczej i konwergencji z politykami Unii, trzecia do spraw energii i czwarta do spraw kontaktów międzyludzkich.

Zdaję sobie oczywiście sprawę, że mogą być krytykowane pewnie niewystarczające środki finansowe na inicjatywę Partnerstwa Wschodniego, niemniej wydaje się, że kwota 600 milionów euro, która jest w obecnej perspektywie finansowej, umożliwi rzeczywiste funkcjonowanie tej inicjatywy.

To wszystkie kwestie, na które chciałem zwrócić uwagę w swoim wprowadzeniu. Oczywiście zdaję sobie sprawę, ponieważ ten dokument dotyczył wielu innych zagadnień, że pytania mogą także dotyczyć innych aspektów, które są poruszone w tym dokumencie. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący Edmund Wittbrodt:

Dziękuję bardzo, Panie Ministrze.

Tak jak powiedziałem na początku, dokument, który mamy, jest bardzo szczegółowy i precyzyjnie opisuje wszystko to, co się działo w czasie prezydencji czeskiej. Jest więc bardzo cenny.

Czy macie państwo jakieś pytania?

My już o tym dyskutowaliśmy i będziemy jeszcze dyskutowali na posiedzeniu plenarnym Senatu.

Pan senator, pan przewodniczący Rachoń.

Senator Janusz Rachoń:

Panie Ministrze, czy wynikają dla nas, ponieważ na horyzoncie jest prezydencja polska, jakieś wnioski z tej prezydencji czeskiej? Chodzi o to, czego należy unikać, jakich błędów itd. Czy są jakieś wnioski?

Przewodniczący Edmund Wittbrodt:

Pan senator Wojciechowski – pytanie.

Senator Grzegorz Wojciechowski:

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Czy w trakcie czeskiej prezydencji były robione jakieś, że tak powiem, przy-
miarki co do budżetu? Czy pojawiły się już pierwsze informacje na temat przyszłego
budżetu, jakieś propozycje?

*(Podsekretarz Stanu w Urzędzie Komitetu Integracji Europejskiej Maciej Szpu-
nar: Chodzi o budżet Unii?)*

Oczywiście.

*(Podsekretarz Stanu w Urzędzie Komitetu Integracji Europejskiej Maciej Szpu-
nar: Nie o budżet prezydencji?)*

Nie. Budżet Unii oczywiście.

Przewodniczący Edmund Wittbrodt:

Proszę bardzo, pan senator Gruszka.

Senator Tadeusz Gruszka:

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Panie Ministrze, w trakcie prezydencji czeskiej miały miejsce zawirowania
związane z rządem. W konsekwencji tego zdarzenia... Czy sytuacja, która nas będzie
dotyczyła... Być może zdarzy się, że jesienią będą wybory. Czy zmiana rządu miała
jakiś zasadniczy wpływ na działanie całej prezydencji czeskiej? Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Edmund Wittbrodt:

Dziękuję bardzo.

Czy są jeszcze pytania? Nie ma.

Panie Ministrze, na koniec jeszcze jedno pytanie. Jeśli chodzi o Strategię Li-
zbońską, to jest mowa, że były omawiane problemy gospodarcze państw, które miały
istotny wpływ na formułowanie działań, i przeprowadzono dyskusję na temat przyszo-
ści tej strategii. Na posiedzeniu przewodniczących komisji spraw unijnych prezydencja
szwedzka mówi już o nowej Strategii Lizbońskiej. W podtekście rozumie się, że ta,
która dotąd była realizowana, właściwie nie była specjalnie, delikatnie mówiąc, udana.
Dziękuję bardzo.

Proszę bardzo, Panie Ministrze.

**Podsekretarz Stanu w Urzędzie Komitetu Integracji Europejskiej
Maciej Szpunar:**

Dziękuję uprzejmie.

Jeśli chodzi o pierwsze pytanie, to my rzeczywiście uważnie śledziliśmy prezy-
dencję. Chcemy wykorzystać czeskie doświadczenia, bo Czechy są państwem podob-
nym do Polski w tym znaczeniu, że są nowym państwem członkowskim, które po raz
pierwszy sprawowało prezydencję. Są także bardzo podobnie postrzegane. I tutaj
współpraca z administracją jest dość zaawansowana. Na przykład jutro i w piątek jest
spotkanie... Przyjeżdżają do Warszawy osoby odpowiedzialne za koordynację czeskiej
prezydencji, to będzie takie spotkanie dwudniowe, w celu wymiany doświadczeń doty-
czących prowadzenia prezydencji. My oczywiście byliśmy na bieżąco także w trakcie

sprawowania przez Czechy przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej. Myślę, że to tyle, jeżeli chodzi o odpowiedź na pytanie pana senatora.

Kwestie budżetu nie były przedmiotem... Jeżeli chodzi o następną perspektywę finansową Unii Europejskiej, to te kwestie w ogóle nie znajdowały się w orbicie zainteresowań czeskiej prezydencji.

Zmiana rządu bez wątpienia tak... Nawet jeżeli funkcjonowanie czeskiej administracji nie ucierpiało tak bardzo przez zmianę rządu w marcu bieżącego roku, to jednak obraz medialny, wizerunkowy czeskiej prezydencji bardzo na tym stracił. Pamiętajmy, że Czesi przejęli przewodnictwo po Francji, czyli po państwie o dość zdecydowanym przywództwie. Ciężko było wykonywać obowiązki przewodniczącego Rady Unii Europejskiej w podobny sposób do Francji. Nasz odbiór był jednak taki, że Czesi pokazali, iż mają sprawną administrację. Rzeczywiście zabrakło jednak tego elementu wizerunkowego. Przez spory na szczytach władzy czeskiej czy przede wszystkim przez odwołanie rządu Mirka Opolanka łatwo było przykleić Czechom etykietkę państwa, które nie dojrzało w pełni do sprawowania prezydencji. Takie były przecież głosy w Europie Zachodniej. Myślę, że dla nas wniosek jest taki, żeby za wszelką cenę uniknąć wydarzeń, które nawet jeżeli nie stworzą rzeczywistych perturbacji w sprawowaniu prezydencji, to będą stanowiły uzasadnienie dla przedstawienia nas w złym świetle.

(Senator Tadeusz Gruszka: Panie Przewodniczący...)

Przewodniczący Edmund Wittbrodt:

Tak, proszę bardzo.

(Senator Tadeusz Gruszka: Dziękuję bardzo za udzielenie...)

Ja tylko jedno dodam. Przewiduję w najbliższym czasie spotkanie specjalne poświęcone stanowi przygotowań Polski i temu, co się dzieje w związku z czekającą nas prezydencją. Tak że tam będziemy szczegółowo to omawiać.

Proszę bardzo.

Senator Tadeusz Gruszka:

Uzupełnię moje pytanie. Wszyscy mamy świadomość, że wizerunek Republiki Czeskiej został nadwyrężony przez tę sytuację polityczną. Mnie jednak bardziej chodziło o sprawy techniczne. W przypadku Polski termin jesiennych wyborów jest przewidziany. To nie będzie taka sytuacja, że dzieje się coś złego, bo powołujemy nowy rząd. Ten rząd, zgodnie z czteroletnim cyklem wyborczym, będzie powołany jesienią. Chodziło mi o techniczne aspekty prowadzenia prezydencji przez Czechy w sytuacji takiej niecodziennej zmiany rządu. W tej kwestii chciałbym...

Podsekretarz Stanu w Urzędzie Komitetu Integracji Europejskiej Maciej Szpunar:

Gdy chodzi o samo sprawowanie prezydencji, to jednak większość rzeczywistej pracy dzieje się na o wiele niższym szczeblu. Tak że prezydencja czeska, tak jak powiedziałem, w znacznej mierze w sposób należyty wykonywała swoje obowiązki.

Wszelkie zmiany polityczne uderzają oczywiście w to, co jest najbardziej, powiedzmy, medialne, w czasie wykonywania prezydencji. Chodzi o kwestie obrad Rady,

szczytów itd. To w rzeczywistości może nie ma najistotniejszego wpływu na politykę europejską, na sprawowanie prezydencji, ale stanowi 90% przekazu medialnego.

Ja sobie zdaję sprawę, że powinniśmy tego unikać. To nie jest dobre. Myślę, że sukces prezydencji to nie tylko to, aby w sposób należyty wykonywać swoje obowiązki i być samemu przekonanym, że się to robi dobrze, ale także to, żeby się umieć sprzedać i pokazać Polskę jako kraj odpowiedzialny, który może wykonywać ważne funkcje w Unii Europejskiej. Ten aspekt, żeby wypromować nasz wizerunek, też jest istotny.

I pytanie dotyczące nowej Strategii Lizbońskiej. Wczoraj na posiedzeniu Komitetu Europejskiego Rady Ministrów przyjęliśmy dokument na najbliższy szczyt Rady Europejskiej, ponieważ te kwestie także będą tam poruszane. Jest to dokument przygotowany przez Ministerstwo Gospodarki. Ja prześlę go panu przewodniczącemu.

Przewodniczący Edmund Wittbrodt:

Dziękuję bardzo.

(Podsekretarz Stanu w Urzędzie Komitetu Integracji Europejskiej Maciej Szpunar: Dziękuję.)

Proszę państwa...

Jeszcze, tak? Bardzo proszę.

Senator Grzegorz Czelej:

Takie drobne pytanie. Po kim my przejmujemy prezydencję?

**Podsekretarz Stanu w Urzędzie Komitetu Integracji Europejskiej
Maciej Szpunar:**

Po Węgrach.

(Senator Grzegorz Czelej: To chyba bardzo dobry układ.)

Tak. Z tym że my jesteśmy w trio. Jeżeli wejdą w życie zapisy z Lizbony i prezydencja będzie sprawowana przez trzy państwa, to my jesteśmy łącznie z państwami, które następują po nas, czyli z Danią i z Cyprzem.

Przewodniczący Edmund Wittbrodt:

Dziękuję bardzo.

Zamykam listę pytań.

Dziękuję bardzo panu ministrowi za te informacje. Do problematyki wrócimy na przyszłym posiedzeniu Senatu. Dziękuję panu ministrowi i osobom towarzyszącym za aktywny udział w tym punkcie obrad.

Przechodzimy do kolejnego punktu. Jest to wniosek dotyczący decyzji Rady w sprawie zawarcia przez Wspólnotę Europejską Konwencji o międzynarodowym dochodzeniu alimentów na rzecz dzieci i innych członków rodziny.

Teraz poproszę pana ministra Działuka o krótką informację na temat tego projektu.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości
Igor Działuk:**

Dziękuję bardzo.
Wysoka Komisjo!

Przedmiotem rozpoznania w dniu dzisiejszym jest wniosek dotyczący decyzji Rady w sprawie zawarcia przez Wspólnotę Europejską konwencji o międzynarodowym dochodzeniu alimentów na rzecz dzieci i innych członków rodziny. Jest to konwencja haska przyjęta w ramach Haskiej Konferencji Prawa Prywatnego Międzynarodowego w listopadzie 2007 r. W zamyśle autorów ma zastąpić konwencję o uznawaniu i wykonywaniu orzeczeń alimentacyjnych z 1973 r., konwencję już nieco przestarzałą.

Polska uczestniczyła w pracach i negocjacjach zmierzających do wypracowania konwencji haskiej. Ten projekt, tak jak powiedziałem, ostatecznie zamknął się na konferencji dyplomatycznej państw członków Haskiej Konferencji Prawa Prywatnego Międzynarodowego w listopadzie 2007 r. Polska podpisała akt końcowy podczas konferencji dyplomatycznej, deklarując w ten sposób swoją aprobatę dla projektu konwencji.

W tej chwili rozważamy zagadnienie możliwości przystąpienia do tej konwencji państw członkowskich Unii Europejskiej in gremio ze względu czy to na wyłączny, czy też na mieszany charakter kompetencji wspólnotowej do przystąpienia do tej konwencji. Tak czy inaczej bezsporny jest fakt kompetencji Wspólnoty Europejskiej w opisywanym przez nas zakresie, czego widowym potwierdzeniem jest chociażby przyjęcie w grudniu 2008 r. rozporządzenia Wspólnoty w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń oraz współpracy w zakresie zobowiązań alimentacyjnych. To rozporządzenie będzie regulować w przyszłości kwestie związane z materią konwencji wewnątrz Wspólnoty, a więc sam akt przystąpienia Wspólnoty i państw członkowskich do konwencji będzie rodził skutki na zewnątrz wspólnotowe.

To po stronie Komisji Europejskiej leży, jak się wydaje, przeprowadzenie dowodu na temat ewentualnej wyłącznej kompetencji Wspólnoty. Taki wątek w stanowisku rządu także prezentujemy, aczkolwiek, jak powiedziałem, nie jest kwestionowana właściwość Wspólnoty w ogóle w tej materii. Tak czy inaczej decyzja w kształcie takim, jaki został zaproponowany przez Komisję Europejską, ma swoje uzasadnienie i powinna zostać przyjęta.

Polska jest krajem, który w znacznym stopniu zainteresowany jest skutecznością dochodzenia roszczeń alimentacyjnych ze względu na fakt, że ciągle jesteśmy odbiorcą alimentów zza granicy *summa summarum* w znacznie większym stopniu niż krajem, w którym te alimenty są egzekwowane na rzecz obywateli czy rezydentów państw obcych.

Przystąpienie przez Wspólnotę do tej konwencji ma jeszcze ten walor, że... Przypomnę, że Wspólnota uzyskała członkostwo w Haskiej Konwencji Prawa Prywatnego Międzynarodowego i jest w tej chwili potężnym graczem na tym forum, gdyż reprezentuje dwadzieścia sześć spośród stu kilkunastu krajów członkowskich Wspólnoty.

Akt końcowy konferencji podpisały pięćdziesiąt cztery państwa, co świadczy o sporym zainteresowaniu przystąpieniem do tej konwencji także państw spoza Unii Europejskiej. Szczegółowe stanowisko w przedmiocie przede wszystkim oświadczeń i zastrzeżeń, jakie zamierza Wspólnota złożyć, przystępując do konwencji, zawiera projekt stanowiska rządu.

Poinformuję jeszcze także Wysoką Komisję, że projekt był przedstawiony także Komisji do Spraw Unii Europejskiej Sejmu, gdzie został przyjęty bez dyskusji. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Edmund Wittbrodt:

Dziękuję bardzo, Panie Ministrze.
Poproszę pana senatora Tadeusza Gruszkę o uwagi.

Senator Tadeusz Gruszka:

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.
Panie Ministrze!

Tak, jak to pan podkreślił, konwencja, a w ślad za tym decyzja Rady, idą w dobrym kierunku. Jak pan powiedział, beneficjentami w większości spraw są Polacy.

Chciałbym jedynie uzyskać informację o danych, jakie... Chodzi o wystąpienie polskiego rządu odnośnie do oświadczenia w zakresie art. 11, bo on szerzej tutaj nie jest wytłumaczony. Do stanowiska przedstawionego w pozostałych oświadczeniach rząd polski wydaje się przychylić. Jedynie w art. 11 ust. 1 lit. g jest odmienne stanowisko... Rząd polski stwierdza zasadność złożenia oświadczenia w tym zakresie.

Prosiłbym też do przybliżenie, bo wywołał pan ten temat... W ramach Unii wszystkie państwa mają być związane tą konwencją, przy czym w załączniku pierwszym jest pewne odstępstwo. Mówi się tu o takich państwach, jak Irlandia i Wielka Brytania, a szczególnie Dania, które nie są związane art. 59. Może powie pan trochę więcej o tym, dlaczego te państwa są w ramach Unii Europejskiej wyłączone z tego artykułu. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Edmund Wittbrodt:

Dziękuję bardzo.
Czy są jeszcze inne pytania?
Proszę bardzo.

Senator Grzegorz Wojciechowski:

Takie troszeczkę techniczne pytanie. Chodzi o kwestię dochodzenia wysokości. Są jednak dysproporcje wewnątrz Unii między dochodami. Czy w związku z tym alimenty gdzieś zasądzone... Ktoś pracuje na przykład w Polsce i okazuje się, że alimenty znacznie przekraczają płace czy też odwrotnie, alimenty płacone w innym kraju stanowią niewielki ułamek kosztów... Czy będzie to w jakiś sposób regulowane, rekompensowane czy ustalone? Dziękuję.

Przewodniczący Edmund Wittbrodt:

Panie Ministrze, czy wiadomo, bo powiedział pan, że Polska jest niejako biorcą netto tych alimentów, z jakiego państwa są największe przepływy? Dziękuję bardzo.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości
Igor Działuk:**

Jeśli można, to odpowiem na drugie pytanie pana senatora Gruszki. O udzielenie odpowiedzi na pytania dotyczących tych pięćdziesięciu odwołań między art. 10 i 11 poproszę naszego eksperta, panią Ewelinę Kochowską.

Jeśli chodzi o wyłączenie czy też możliwość wyłączenia Wielkiej Brytanii, Irlandii oraz Danii, to wynika to z sytuacji powstałej na skutek protokołu dodatkowego do traktatu z Maastricht. To jest kwestia ustrojowa unijna polegająca na tym, że te trzy państwa w protokole dodatkowym do traktatu z Maastricht zastrzegły sobie możliwość przystąpienia czy decydowania każdorazowo o przystąpieniu do inicjatyw z zakresu przeniesionego z traktatu o Unii Europejskiej do traktatu o Wspólnocie Europejskiej właśnie tym traktatem z Maastricht. A więc każda decyzja o tym, czy te państwa będą objęte politykami wspólnotowymi w zakresie współpracy sądowej w sprawach cywilnych, w zakresie współpracy w sprawach rodzinnych oraz polityki migracyjnej wymaga specjalnego oświadczenia ze strony tych trzech państw. To wynika, jak powiedziałem, z protokołu dodatkowego do traktatu.

Jeśli chodzi o kwestie dochodzenia wysokości alimentów czy też miarkowania wysokości alimentów, to na etapie postępowania wykonawczego takiej możliwości nie ma i konwencja takiej możliwości nie przewiduje. Alimenty orzeka się uwzględniając zarówno uzasadnione potrzeby uprawnionego, jak i możliwości zobowiązanego. Zasadą jest także to, że w ramach postępowania wykonawczego w ramach wykonywania orzeczenia nie wolno już dokonywać merytorycznych zmian w tym orzeczeniu. Tak więc ta konwencja tej kwestii także nie będzie regulować. Jedynym sposobem wpływania na wysokość orzeczonych alimentów jest skorzystanie z drogi sądowej w celu zmiany alimentów. Przypomnę tylko, że zasadą prawa rodzinnego, nie tylko polskiego, jest to, że nie ma powagi rzeczy osądzonej i każde orzeczenie tego typu może być w każdej chwili zmienione ze względu na zmianę okoliczności w danej sprawie. Tak że w każdej chwili osoba zobowiązana do alimentów może wnosić o zmianę ich wysokości, również o obniżenie, wykazując, że nie jest w stanie sprostać tym wymaganiom.

Jeśli chodzi o kraje, z których dochodzimy alimentów w największym stopniu i które pozostają w naszym zainteresowaniu w związku z konwencją haską, to są to kraje przede wszystkim Ameryki Północnej, Stany Zjednoczone i Kanada, które nie są objęte mechanizmem wspólnotowym. Krajem, z którego najwięcej alimentów jest dochodzonych w Polsce są oczywiście Niemcy, ale to ze względu na bliskość geograficzną. Przy czym, tak, jak powiedziałem na początku swego wystąpienia, to państwo będzie akurat w mniejszym stopniu pokryte zakresem konwencji haskiej ze względu na rozporządzenie unijne z 2008 r.

Co do zastrzeżenia, to oddaję głos, za pozwoleniem pana przewodniczącego...

(Przewodniczący Edmund Wittbrodt: Tak. Bardzo proszę.)

...pani Ewelinie Kochowskiej.

**Główny Specjalista w Departamencie Współpracy Międzynarodowej
i Prawa Europejskiego w Ministerstwie Sprawiedliwości
Ewelina Kochowska:**

Odpowiadając na pytanie pana senatora, chciałabym wskazać na to, że art. 11 dotyczy treści wniosku kierowanego do państwa dłużnika za pośrednictwem organów centralnych. Chodzi o rozdział 4 – to są art. 9–18 – który dotyczy treści wniosku skierowanego wyłącznie za pośrednictwem organów centralnych. Konwencja nie stoi jednak na przeszkodzie, aby wnioski, o których mowa w art. 10 ust. 1 lit. a, to znaczy wnioski o uznanie i wykonanie orzeczeń, złożył wierzyciel bezpośrednio do organu kompetentnego w państwie wezwanym, w państwie dłużnika. Mowa tutaj o wnioskach,

które zgodnie z art. 37 konwencji mogą być skierowane bezpośrednio. Dlatego też treść art. 11 stanowi o tym, co wniosek powinien zawierać na potrzeby postępowania w państwie wezwanym... Warunki, o których mowa w lit. g, to warunki, które należy spełnić na poczet dobrego prowadzenia sprawy przez organ centralny. Te wnioski mogą być kierowane bezpośrednio, dlatego też niecelowym byłoby stawianie dodatkowych wymogów wierzycielom, jeśli kierują te wnioski bezpośrednio.

Przewodniczący Edmund Wittbrodt:

Dziękuję bardzo.

Rozumiem, że na wszystkie pytania padły odpowiedzi. Tak? Innych pytań nie ma.

Tak jak pan senator powiedział, jest to dobry kierunek i rozumiem, że pan proponuje, aby komisja pozytywnie zaopiniowała projekt decyzji Rady.

Senator Tadeusz Gruszka:

Tak jest.

Przewodniczący Edmund Wittbrodt:

Czy są inne wnioski? Nie ma.

Mamy taki zwyczaj, że w takich przypadkach komisja bez głosowania pozytywnie opiniuje projekt itd.

Tak że, proszę państwa, zamykam ten punkt.

Dziękuję bardzo panu ministrowi i osobom towarzyszącym.

Proszę państwa, przechodzimy do ostatniego punktu. Jest to tylko propozycja prezydium komisji, aby nie rozpatrywać dokumentów oznaczonych symbolem COM(2009) i numerami: 463, 450, 437, 431, 429, 423, 418, 410, 406, 395 i 348. Ten ostatni rozpatrywany jest w trybie art. 8, pozostałe – w trybie art. 6.

Jeżeli byłyby inne oczekiwania, to wtedy możemy do tego wrócić.

Proszę państwa, jeszcze na koniec... Wszyscy dostali taką książeczkę. Jest to broszura o tym, czym się zajmuje nasza Komisja Spraw Unii Europejskiej, w jakich ramach prawnych działamy... Dziękuję bardzo.

Zamykam posiedzenie komisji.

(Koniec posiedzenia o godzinie 9 minut 05)

Kancelaria Senatu

Opracowanie i publikacja:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk: Biuro Informatyki, Dział Edycji i Poligrafii

Nakład: 5 egz.

ISSN 1643-2851